

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Baroianu, director.

PROPRIETATEA
Institului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Fantoma confesionalismului.

Cine o zugrăvește pe părete? Cine invoacă acest duch necurat? In cutele cărui dintre ziarele noastre se tupilează această urită vedenie? Deschideți paginile acelui ziar și veți găsi probe din belșug!

Fără a mai analiza activitatea lui în chestiuni bisericesti, fără a mai face o ochire asupra legăturilor personale ale celora din capul acelui ziar, ne oprim la un singur cas. Acesta ne va arăta pe strigoii care cochetează cu această fantomă.

Acum aproape trei ani earăși se făcea sgomot în jurul unui cap bisericesc. Părintele Radu fusese numit episcop unit al Lugojului. Obștea românească a primit această numire cu toată reserva, fiindcă noul episcop n'avea nimic la activul seu, dar' absolut nimic, nici în cele naționale, nici în cele ale bisericii noastre și nici pe teren cultural sau literar. Tot ce se știa era, că părintele Radu și-a dobândit merite confesionale în România. Pentru poporul român de aici însă era o *persona obscura*, ierte-ni-se vorba dreaptă.

Dar' ce face «Tribuna», organul național, căci ea e ziarul de care voim să vorbim, care e ținuta ei? În loc de-a interpreta credincios reserva obștei; în loc de-a sta în așteptare până-ce noul Episcop se va arăta vrednic Român prin fapte naționale; în loc de-a fixa datorințele și linia de conduită națională nou venitului și inexpertului cap bisericesc, «Tribuna» îi ridică arcuri de triumf, îi cântă osanale și-l întimpină ca pe un al doilea Mesia. «Tribuna» aduce părintelui Radu omagii în numele «întregului popor». Extasiată exclamă: «De astă-dată, **oa un dar dela D-zeu**, am reușit se avem la însemnatul loc al unei diecese românești un bărbat vrednic în toată privința de încrederea întregului popor»...

Ear' vrednicia aceasta «Tribuna» o dovedește zicând că:

«...Nou denumitul episcop este fiu de țeran român, este din sinul poporului crescut în tradițiunile Blajului, apoi în școala Romei și a trăit 10 ani în București.»

Atâta tot?...

Și la același loc, în numărul «Tribunei» din 17/29 Noemvrie, găsim o lungă schiță biografică asupra noului episcop unit, care începe astfel:

«Dr. D. Radul Eată un nume pe cât de simpatic pe atât de puțin cunoscut, (sic!). Dar' cu atât mai cunoscut, cu atât mai *celebru* (!) va fi acest nume de aici încolo.»

Și acum luați colecția «Tribunei» din 1897 și cetiți pe la mijlocul lui Maiu. Veți găsi pagini întregi sacrificate glorificării «necunoscutului» dar' cu toate acestea «celebrului» episcop. Rapoarte lungi **telegrafice** despre sfințire și instalare, trimise de însuși directorul ziarului, care însoțește pretutindeni pe noul luceafăr al românismului... se înțelege pe chelțul al ziarului. E o însuflețire, un elan, de pare-că nu numai jugul Ungu-

rului s'a frânt prin venirea părintelui Radu, ci însuși infernul s'a risipit...

Zina de azi, scrie «Tribuna» din 9 Maiu 1897, se ridică prin însemnătatea ei la rangul unei zile epocale. Denumirea părintelui Radu de episcop al Lugojului a fost un eveniment care a surprins plăcut neamul românesc. Astăzi toți Români au trebuit să simtă că în părintele Radu au primit un episcop cult, entusiast, cu vederi largi și sentimente înalte, ca și care asemeena Români nu au mai avut»...

Curat Mesia!

Vedeți cum știe «Tribuna» să scrie despre un episcop... român? Dar' dat fiind că acest episcop era până atunci absolut necunoscut, că nu pentru trecutul lui, ci pentru interesele ce le va reprezenta în viitor a fost glorificat, se impune întrebarea, pentru-ce interese l'a înălțat «Tribuna», pentru cele naționale sau pentru cele confesionale? Răspunsul trebuie să-l găsim în activitatea însăși a episcopului.

Sau împlinit doi ani dela suirea lui triumfală pe scaunul din Lugoj.

Ați văzut doar' un șir de fapte naționale pornite dela Episcopul Radu, sau macar o singură dovadă de naționalism? Nu! Sfinția Sa e tot atât «*puțin cunoscut*» și tot atât de «*celebru*» în privința aceasta, ca mai înainte.

Văzut-ați însă un șir de fapte confesionale pornite dela episcopul Radu sau în genere vre-o dovadă de confesionalism? Aici se ne oprim, căci poate găsim o justificare a entusiasmului «Tribunei».

Diecesa Lugojului dela venirea noului episcop e în plină luptă confesională. Acesta e un secret public. Și lupta e pornită de către Mesia al «Tribunei». Ne aducem aminte, că harnicul protopop gr.-or. al Lugojului, dl Dr. George Popovici, unul dintre cele mai cinstite caractere politice și dintre cei mai entusiaști naționaliști, silit de «uneltirile papistașe» a trebuit să-și ridice glasul de protestațiune împotriva lor. Eată cum dl Dr. Popovici caracterizează activitatea confesională a idolului «Tribunei»:

«Trecând la o altă ordine de idei, zice dl Popovici în vorbirea sa de Anul-Nou 1898, amintesc în urma posiției mele cu rezervă silită și împusă de situația gravă în care ne aflăm, că în decursul anului 1897 (adecă dela venirea episcopului Radu. Nota Red.) s'a ivit o mișcare de propagandă catolică pernicioasă, spre a abate creștinii nostri dela legea și biserică lor străvechie. Abzic de astă-dată a desvêli și a demasca în toată nuditatea lor apucăturile acestor uneltiri, cari pot deveni un pericol extrem de mare pentru pacea și bună-înțelegerea neturburată prin vëndătoarea de suflete. Dar' dacă siliți vom fi prin provocările continue și durabile cu rezoluțiune bărbătească și conștiințiositate vom împlini fără șovăire chemarea noastră».

Și, lucru ciudat, «Tribuna» care cunoștea aceste fapte n'a voit să le creșteze. De ce?... Fiindcă ele veniau dela — «un episcop cult, cu vederi largi și sentimente înalte, ca și care asemeena Români nu au mai avut»!! Înaintea «Tribunei» era bagseama și acest proselitism «ca un dar dela D-zeu»...

Atât e de pronunțată această rîngită fantomă a confesionalismului, cum se ivește ea în coloanele și în procedura ziarului «național» «Tribuna», încât nu mai are lipsă de altă invederare.

Ba poate totuși. Și anume pentru a se vedea ținuta acestui ziar «național» față de un episcop de altă confesiune, merită să se pună în paralel felul cum a fost bineventat instigatorul confesional dela Lugoj și ce primire i-s'a făcut episcopului gr.-or. al Aradului. Privitor la acest din urmă textele «Tribunei» sunt încă proaspete și paralela e ușoară.

Confrunțați aceste texte și veți găsi un șovinism confesional pro și contra, veți găsi risipă de entusiasm pentru cel dintâiu, — dar entusiasm lipsit de orice îndreptățire reală, ear' față de al doilea nu veți găsi decât ură și bruscare rustică și totală negațiune. Și bine înțeles unul era numit, împus de Roma și de guvern, ear' al doilea e doritul poporului din diecesă și alesul majorității sinodale. Și earăși bine înțeles, cel dintâi era un necunoscut, ear' al doilea e încărunțit în activitate administrativă pentru binele bisericii gr.-or.

Conduita lor națională? De, dacă pentru «Tribuna» e merit național și a fi numai «fiu de țeran eșit din sinul poporului», apoi amândoi stau la aceeași treaptă. Vor fi ei Români buni pentru sine, căci neamul nu și-l'au tradat. Dar' poate trebuie să ne întrebăm de conduita lor politică. Și aici se ne oprim, căci am ajuns la un punct ce trebuie bine precizat.

Luțați de-arëndul pe episcopii români și vedeți care e conduita lor politică. Numiți pe unul măcar, care astăzi mai face politică în sensul politicei noastre naționale și al programului nostru național. Numiți pe unul măcar, care se ridică peste nevoile de administrație și de funcțiile canonice. Arățați pe unul singur, care, opunându-se guvernului, opunându-se stăpânirii fărădelegilor, îndrăsnește a se cobori în mijlocul nostru, și a ne conduce politicește, precum o făcea odinioară Șaguna. Astăzi când nește brațe atât de slăbite, nește capete atât de seci și nește inimi atât de veninoase se consideră de conducători acreditați și imaculați; astăzi când mai mult ca ori și când suntem lihnîți de dorul bărbaților luminați cari se ne conducă, — unde este acel episcop român, care are curajul să se pună în fruntea noastră, ca să-l urmărească până la extrem? Nu e nici unul, ...fiindcă așa sunt vremile, ear' bieții episcopi sunt sub vremi... gem sub vremi, bunii nostri episcopi, bunii nostri patrioți! O fi greșit părintele Goldiș; da, a sêvêșit un păcat politico-bisericesc cu discursul dela Ceica, pentru care va fi făcut desigur o onorabilă ispășire. Dar' se nu ne facem a uita, că: *peccatur intra et estra muros*, la Ceica ca și la Lugoj, la Lugoj ca și la Blaj etc. etc. Așa sunt vremile, sau cum zicea fie ertatul Metropolit Miron în discursurile sale sinodale: «așa suflă vânturile reci...»

Conduita politică deci, *durere*, nu mai este hotărâtoare în aprecierea episcopilor nostri. Am ajuns acolo, că principalul calificativ al lor se fie cinstea

individuală; — moralul a câștigat prepotență față de conduita politică. Se nu fie arghirofil, se nu fie zavistnic și se fie învățat în ale bisericii, — eată însușirile cari ne-au rêmăs se le mai putem pretinde dela prelați în ziua de astăzi. Ear' alesul Aradului le posedă de-a binele.

Și credem că toate aceste au trebuit să-i fi fost cunoscute ziarului «național» din Sibiu, căci sunt clare ca lumina zilei și dovedite prin atitudinea pe toată linia a corpului nostru episcopesc.

Dar' dacă le-a știut, cine a fost duchul care i-a inspirat să lovească în față *starea reală* a lucrurilor și să tăbărasecă cu atâta puhoi de injurători în contra alegerii din Arad, provocând earăși certe, discuții și desbinări, după cum îi și programul? Cine se fie, — e fantoma confesionalismului, care s'a apropiat de urechile imaculaților dela consorțiu, șoptindu-le, că e ocașie de pescuit... în apele confesiunii suore. E aceeași fantomă, care a făcut odinioară pe un episcop unit «ilustru», deși era încă numai «*lustru*» de el, ear' acum dă ordin ca un episcop ortodox se fie tîrit în mocirlă...

Ambele aceste două proceduri rêmân pete mari în scurtul trecut al organului pretins național, condus și inspirat de un consorțiu neputincios, care nefiind în stare a munci în direcție națională și politică, vegetează pe terenul pe care poate.

Sêrman! «Tribună», pe-ale cui mâni ai încăput! Continuă numai a da ascultare șoaptelor hîdoasei fantome și noi vom depune pe capul tîu o cunună de... urzici, rugând pe D-zeu ca să te țină spre fericirea *parțială* a neamului și spre fericirea completă a «neamurilor».

Pacea popoarelor între naționalitățile din Austro-Ungaria. Un grup de politicieni marcantî din Viena au început a se ocupa serios cu chestia naționalităților și cu modul cum ar putea să fie ele mulțumite. Spre acest scop se va forma un partid puternic, care se va nisui ca să împăciească naționalitățile pe baza egalei îndreptăți. Vor înfința tot spre acest scop și un ziar sêptemânal, sub titlul «Der Volksfrieden» («Face între popoare») Prețul abonamentului pe an 8 fl., pe 1/2 an 4 fl., pe un cuartal 2 fl. Abonamentele sunt a se trimite la redacția «Volksfrieden» în Viena 14 Johangasse 30.

«Budapesti Hirlap» dela 13 Iunie n' ocupându-se cu chestia aceasta, încheie astfel: «E de dorit, ca d-nii acestia (adecă cei-ce edau foaia) să se apuce de lucru cu cunoașterea diferențelor de drept public. Leita e hotar. Alte legi sunt de-a dreapta și alte de-a stînga. Monarchia nu are naționalități. Chestia naționalităților nu e chestie comună.»

Congregația extrandinară a comitatului Arad este convocată pe 28 Iunie n. a. c. La ordinea zilei va fi alegerea de vicispan, primfiscal și președinte al sedriei ortanale. Toți membrii români ai congregației sunt rugați a lua parte.

Legea despre judicatura Curiei în chestii electorale, a fost sancționată și de M. S. Monarchul, și a fost publicată în «Országos Törvénytar». Prin urmare a intrat deja în vigoare.

închisoare pe vieață pe insula dracului. Noua judecată se va aduce de către consiliul de război din Rennes. Dreyfuss va fi deci din nou adus în Franca. Această știre a produs bucurie între prietenii sei, ear' în ceialți indignare, din care cauză este temere că se vor reproduce demonstrațiile.

CORESPONDENȚA

Petroșeni, la 1 Iunie v. 1899.

Onorate Doamne Redactor!

Pe baza unui concediu obținut din partea înaltului nostru guvern, în ajunul sărbătorilor sfintelor Paști a. c., s'a trimis de aici câte un »Apel« aproape la toate on. oficii parohiale gr-or. din comitatul nostru Hunedoara, prin care acelea au fost respectuos rugate a întreprinde colecte banale, fie în biserică, fie afară de biserică, pentru scopul edificării unei biserici noi de ritul nostru ortodox în Petroșeni, la care biserică se lucra și de prezent cu toată diligența și stăruința și se continuă lucrarea fără întrerupere până la terminarea ei, ceea-ce, ajutând D-zeu, se va întâmpla în lunile de toamnă a. c. etc., cu rugarea din partea comitatului nostru parohial, ca listele alăturate la acel »Apel« să binevoiască a le renapoaia dimpreună cu rezultatul colectei ce vor fi obținut.

Deci, considerând că timpul este înaintat și termenul de expirarea termenului pentru concediu apropiat;

considerând cu deosebire, că comuna noastră chiar acum se află în starea cea mai critică din cauza toiuului de lipsă și neajunsuri de tot felul, pentru împăcarea trebuințelor celor mai urgente și de neamnat, subscrișul, în numele și la însărcinarea comitetului parohial și pe baza simțului de caritate și iubire frățească a on. noștri preoți și popor credincios, îmi permit a mă ruga de nou cu toată încrederea și speranța, că într-un-cât nu se vor fi făcut până acum pașii de lipsă în această atacare pentru comuna noastră de foarte mare importanță, să binevoiască a o face aceasta cu ocaziunea trușorilor sărbători a sfintelor Rusalii, în a căror ajun ne aflăm; și să o facă aceasta cu toată bunăvoința, căci cauza pentru care sunt rugați a face și a jertfi îndemnând și pe alții la jertfe, este cauză sfântă și ca atare are menirea a face bune și folositoare servicii națiunii noastre peste tot, dar' în special poporului nostru din Petroșeni și jur, care este coplesit de neamuri străine, ce în decursul timpului dela înființarea băisăgului de cărbuni și a drumurilor ferate în aceste regiuni, au inundat comuna în așa măsură, încât mulți din ei nici nu-și mai găsesc loc de adăpostire unde să-și plece capul.

Rugând încă odată cu toată ardoarea sufletului pe iubiiți și on. mei frați în Christos preoți, și pe bunul nostru popor ca să nu treacă cu ușurință peste modestul nostru »Apel« cu atât mai vortos, fiindcă el este deocamdată concediat numai pentru comitatul

nostru; ci rugarea noastră umilită să afle în inimile lor iubitoare răsănetul dorit, sum al on. fraților Voastre

Avram Stanca,
paroch și fost ad. protop. gr.-or.

Secretul.

Un medic foarte renumit din Olanda, Dr. Bauseblem, s'a dus odată în Londra, unde a practisat de mai mulți ani. Trecând printr'un piaț, a văzut un medic cărpaciul într'o trăsură, trasă de patru cai și care era încungiurat de mai mulți servitori îmbrăcați elegant, ear' o mulțime de oameni îi cumpăra medicamentele sale universale, după zisa lui. Medicul olandez s'a informat despre locuința șarlata-nului, l'a cercetat și i-a zis: »Eu aproape cred, că v'am mai văzut undeva odată, dar' nu-mi aduc aminte unde și când.« »Aveți toată dreptatea«, a răspuns proprietarul casei, îmbrăcat în catifea și mătăasă, »despre aceasta vă pot da și deslușiri. Am fost mai mulți ani servitor la Lady Vater, pe care D-Voastră de mai multe-ori l'ați cercetat.« »Tot dreptul, acum îmi aduc singur aminte, dar' spuneți-mi, stimabile, cum se poate, că D-Voastră fără educațiune, fără nici o cunoștință medicală, practisați ca medic, și în timp așa de scurt v'ați făcut o avere atât de mare? Eu aici n'am avut nici un noroc, cu toate-că sunt de 40 de ani ca medic, și vă pot spune fără încungiur, că nu doar' un medic slab.« »Vă voi desluși în privința aceasta«, a zis medicul cărpaciul. »Răspundeți-mi, vă rog, la următoarele întrebări: D-Voastră locuiți doar' în cea mai cercetată stradă din Londra. Câți oameni trec zilnic pe lângă locuința D-Voastră, după părerea ce o aveți despre aceasta? E greu a constata exact, dar' așa cred că mai mulți de 1000.« »Bine. Și câți credeți că se află între aceia că au minte normală (sănătoasă)? Pricepeți-mă bine, minte curată, întreagă.« »Vre-o sută poate-că s'ar afla.« Vedeti dar', dle doctor, a zis cărpaciul zimbând, acesta e tot secretul meu și cu el odată aveți și răspunsul la întrebarea ce mi-ați pus: Suta aceea sunt pacienții D-Voastră, ceialți sunt ai mei. În privința aceasta nici peste o sută de ani nu se va schimba nimic, când noi nici unul nu vom mai trăi; vom găsi însă fiecare pe urmașii noștri.

NOUTĂȚI

Numele Orăștiei. În ședința din 15 Iunie n. a. c. a comunității orăștenești privitor la numirea localităților etc., s'a hotărât ca numele oficial al Orăștiei să fie »Săszváros«, ear' ca nume secundare »Broos« și »Orăștie«.

Dela curtea romană. Foile din România aduc știrea, că în decursul acestei veri Archiducele Francisc Ferdinand va face o vizită M. S. Regelui și Reginei României la Sinaia. De-acolo Archiducele Fr. Ferdinand va merge prin Constanța la Odesa și apoi în Siberia.

*

mai văzurăm; luă fuga prin pădurea deasă și se ascunde de orii cât îl căutără Turcii, nu-l mai găsiră. Turcii începură a-l striga pe nume: Mirco! Mirco! dar' Mircu nu mai răspunde, și astfel scăpa. Turcilor le părea rău după el, căci era bine făcut, era om sdravan, și ar fi căpătat mulți bani pe el. Acum Turcii erau mâniași, începură a înjura și ne împingeau dinapoi, ca să mergem mai tare. Unde tătăram de nu puteam merge, ne suiam în cocii și fugiam Turcii cu noi de mâncău pământul. Ba ce e mai mult am văzut într'o zi, după-ce am odichnit puțin lângă un riu mare, că veni din susul riuului un Turc călare și aduse la ceialți o veste, atunci Turcii, Doamne, nu știură cum să se scoale, să prindă caii și să plece mai iute; unii se puneau în învălmășala lor cu fața către coada cailor și fugiau în ruptul capului. Îi auziam vorbind de ghiauri, de muscali și de Irina. După un timp de mai multe săptămâni am ajuns la mări, și am mers și pe mări câtva timp, până când am ajuns în Tarigrad (Stambul, Constantinopol). Aci ne-au luat Turcii și ne-au vîndut. Pe mine m'au vîndut la un grec (neguțtoriu); ear' pe părinții mei nu știu unde, căci de atunci nu i-am mai văzut, și nici nu am mai auzit de ei; ear' pe fratele meu cel mic care sbiera tare la despărțirea de părinți, îl aruncară Turcii cât colo, și atâta l-am mai văzut. Oh, cum plângeam toți atunci și ceream ajutor și milă, dar' Turcul era crunt și neîndurat, căci în toată călătoria noastră nu am fost la un loc, ca să vorbim, și nici acum, când eram în tîrg de ne vindeau ca pe vite, nici aci zic nu ne lăsau să ne strîngem mâinile unii altora, și să ne sărutăm cu sărutarea cea mai de pe urmă. Nu este om mai tiran pe lume decât turcul, bată-l D-zeu să-l bată și să-l facă praf și pulbere de pe fața pământului,

căci mult rău au făcut ei creștinilor, că le furau averile, le pângăreau femeile, ba ce e mai mult le spurcau și altarele sfinte; crucea de pe biserici o lăpădau și în locul ei puneau luna lor, (semiluna, semnul domniei turcești) așa auziam vorbind pe bătrânii satului, și atunci par'că îmi venia a nu-i crede, dar' acum îi cred, căci ved cu ochii cine sunt turcii.

Stăpânul meu, la care m'au vîndut Turcii, nu era turc, ci creștin grec, și ținea dughian, era neguțtoriu. Pe mine mă băgă stăpânul în dughian și îi grijam prin casă și prin cuină, și așa am stat la el 5 ani și jumătate. Am învățat a vorbi grecește și turcește. Româneste nu am auzit pe nime vorbind. La început mă puteam înțelege cu stăpânul meu numai pe semne. Imi era dor după țeara mea, după părinții mei și mai greu îmi era că nu mă puteam înțelege cu nime și să vorbesc în limba mamei mele, pe care de multă vreme n'o mai auzisem.

Plângeam de multe ori, căci eram străin, și vai Doamne, că rea îi străinătatea; de trăit nu trăiam rău, dar' ce dobândă are paserea, că o hrănești cu zăhar și o țini închisă în colivie, mai bucuroasă ar fi să se hrănească cu ce e mai rău, dar' să fie slobodă, — așa eram și eu.

După-ce am prins a învăța grecește mă mai mângăiam cu un grec earăși rob ca mine, pe care asemenea l'a cumpărat stăpânul meu cu câteva luni înainte de a mă avea pe mine.

Intr'o zi îmi aduc aminte că ședeam în dughian trist și gânditoriu; stăpânul meu îmi zise: »Dumitrel' zilele trecute ducându-mă la un prieten, am văzut la el un copil ca de 12 ani. Acela samănă bine cu tine, crezînd, că-ți va fi frate, eu l-am întrebat, că de un-

Eliberat. Ni-se scrie: »Cu ajutorul lui D-zeu am împlinit pedeapsa urgiei unguerești și cu fruntea ridicată părăsesc temnița Seghedinului, spre a fi earăși în fruntea iubitei mele turme dreptmăritoare.

De pe pragul temniței Seghedinului, la 10 Iunie 1899. Ioan Furca, preot în Dragomirești.

*

Pentru rezerviști. Ministrul de honvezi a dispus printr'o ordinațiune trimisă tuturor comandelor de întregire honvezești, că avîndu-se în vedere lucrul câmpului, rezerviștii să fie cât se poate scutiți dela deprinderea de arme pe timpul lucrului, și să nu fie chemați pentru manevrele cele mari.

*

Petrecere de vară se ve arangia în Sebeșul-săsesc, Luni a 2 zi de Rusalii, 7 Iunie v. a. c. în pavilionul de vară dela hotelul la »Leul de aur«. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de persoană 1 coroană. Venitul curat e destinat în favorul reuniunii »Andreiana«.

*

Spre orientare. Articolul »Frecările în Orăștie« din nrul trecut, nefiind dl redactor responsabil de față la arangierea foi, s'a pus din greșală în corpul foi, în loc ca să se pună sub rubrica »Din public«, pentru care redacția nu ia răspunderea. De altcum articolul e subscris, și astfel este evident că dl Dr. A. Munteanu, a primit răspunderea întreagă pentru el.

*

Cum își împlinește dl Dr. Adorján, medic în Geoagi, datoria? La 7 Iunie l. c. a fost să vină la Băcăinți, Homorod și Mermezeu-Valeni pentru altoirea pruncilor. Femeile din numitele comune pe la 9 ore a. m. s'au adunat toate cu pruncii în brațe, și așteptau medicul. Dar' de unde să-ți vină, Apucase a se altoi însuși în crășmă la Băcăinți, uitându-și de datorie. S'au făcut 4 ore și el tot nu sosia. Bielele femeii nu mai puteau aștepta nici de foame, și astfel s'au depărtat. Pe la 5 ore eată că sosește, și întreabă că unde-i scaunul notarșului. Atât era de aldoit, încât nu mai știa unde se află, în Homorod sau Băcăinți, Primarul îi spuse că sunt 5 ore, și femeile s'au dus acasă, văzînd că nu mai vine. N'a crezut să fie așa târziu, și-a scos orologiu propriu din buzunar, ca să vadă însuși. Dar' nu mai cunoștea cifrele. Astfel l'a dat înv. Ioan Radu din Mermezeu-Valeni să-i spună la câte e, și i-a spus că sunt 5 ore. Cu toate că era târziu, poate-că ar mai fi încercat el a altoi pruncii, dar' lucrul naibii, nu se putea da jos din trasură, și astfel a fost silit să se întorcă la Geoagi, fără nici o ispravă. Înainte de aceasta a venit odată la Homorod, pentru a cerceta pruncii bolnavi de difteritis. Stăndu-i însă cărcima Jidanului Grün Markus în cale, a intrat înăuntru, unde și-a petrecut până noaptea târziu, încât însuși cărașului său l'a lăsat acolo, neputîndu-l aștepta în frig. Văzîndu-se singur a dat lui Iosif Dăncan 70 cr., și acesta apoi l'a luat de braț și l'a dus acasă la Geoagi, earăși nefăcînd nici o ispravă. Și-a lăsat însă bastonul și mănușile în crășmă, și să vezi minune, difteritul a încetat, poate-că din cauză că mănușile mirosau a medic,

sau poate-că de frica mirosului de alcoolul beut. Dar' plata și-a luat-o mai târziu. A cerut și de astă-dată plată, dar' nu i-s'a dat. Astfel îndignat a zis primarului »prost«! Să judece acum publicul care e prostul? Primarul că nu i-a dat, sau dl Dr. Adorján că a pretins plată pe nimica.

I. G.
Casul e destul de interesant, pentru a fi cercetat și din partea pedantului nostru »fôispan«.

*

Moarte. Ioan Vief, elev de a III-a cl. gimn. din loc, a răposat în 11 Iunie n. a. c. în comuna Sânt-Georgiu.

*

Foc. Dumineca trecută pe la orele 5 d. a. a izbucnit focul într'o șură din strada bisericii din loc, a fost însă îndată localizat.

*

Răscoală. Din Lugoș se scrie, că populațiunea din Petroasa s'a răsculat asupra marului proprietar Grotkas Erő, din cauză că acesta n'a mai lăsat pe pășune vitele locuitorilor români. Aceștia s'au dus cu coase și cu măciuci și au atacat pe îngrijitorul moșiei. Grotkas a telegrafat după ajutor la vicșpan, care îndată a trimis gendarmii la fața locului. Dar' și așa numai cu greu s'a putut restabili liniștea.

*

Programul examenelor publice dela școala română gr.-cat. de fete din Blaj cu finele anului școlastic 1898/9. Mercuri 21 Iunie st. n. 8—10 toate obiectele claselor I. și II. 10—12 toate obiectele claselor III. și IV. 3—6 toate obiectele claselor V. VI. Joi 22 Iunie. Cl. VII. 8—9 religiunea, 9—12 limba română, matematică, geografia și ist. nat. Cl. VIII. 3—4 religiunea, 4—6 l. română, fizica, istoria, maghiara. Vineri 23 Iunie. 3—5 l. franceză, conversațiune în l. germană și maghiară. Sâmbătă 24 Iunie. 12—1 examen din economia de casă și din grădinarit. 3—5 musica vocală și instrumentală. Duminecă 25 Iunie. La 8 ore dim. S-ta Liturgie solemnă. Cântările vor fi executate de corul elevilor din Internat. Cetirea clasificărilor și împărțirea premiilor și a testimonniilor. Expoziția lucrurilor de mână va fi deschisă în tot decursul examenelor.

*

Noue decorațiuni. Armata miciei Bulgării e încă foarte tinără, dar' pentru aceea foarte mult se îngrijește, ca pe cei-ce o servesc să-i decoreze. Bulgaria are multe decorațiuni mici, așa că un căpitan poartă atâtea decorațiuni ca la noi un general. Acum se scrie din Sofia, că s'arbându-și princessa de Coburg Clementina, mama prințului, a 83-a aniversare a zilei nășterii, s'a gândit din acest privilegiu de nou asupra decorării oficerilor. Pentru 9 reg. cari poartă numele seu a orînduit noue decorațiuni. Oficerii de stat major vor primi decorațiuni de aur, oficerii de argint, ear' suboficerii de bronz.

*

Din dramele amorului. Un oficer dela reg. 43 din Timișoara, Hausvatter Rezső, care a tot așteptat, ca să fie transferat la Caransebeș, unde îi era și iubita, săturându-se de atâtea răbdare, a luat din banii regimentului 90 fl. și s'a dus la iubita sa. Dar' îndată a

de-i? și el mi-a răspuns, că-i din Brebul, ear' tu zici, că ești dela Valeadieni! »Să poate, ziseu eu, că va fi fratele meu Mircu, căci el a fost de 7 ani când am venit aici, ear' de atunci sunt aproape 5 ani. Aș dori tare să-l ved.« Ear' stăpânul meu atunci îmi făgădui, că într'o sărbătoare va merge cu mine acolo, ca să văd dacă acela e într'adevăr fratele meu. A zis, însă nu a mai mers cu mine.

Intr'o zi earăși ședeam în ușa dughianului și mă uitam către răsăritul soarelui, era de dimineață; deodată văd un copil venind către mine și sărînd dintr'un picior într'altul să băgă la mine în dughian. Eu îl cunoscu, era fratele meu, pe care de 5 ani nu-l mai văzusem. El nu mă cunoștea și îmi zise pe turcește să-i dau ceva din dughian, anume ce, nici eu nu știu, căci am uitat de atunci. Eu nu-i dădui și-l întrebai pe românește: »Cum te cheamă, măi copil?« El atunci se uită lung la mine și să miră, că știu românește și-mi zise răsărit: »Ce-ți pasă ție, cum mă cheamă, dă-mi tu mie ce-am cerut.« Aceasta a fost cea dintăiu vorbă românească, ce am auzi-o până atuncea. Eu îi ziseu, că dacă nu-mi spune, cum îl cheamă, nu-i dau ce cere. Atunci copilul îmi spuse, că-l cheamă Mircu. »De unde ești?« îl întrebai. »Dela Brebul« fu răspunsul. »Avut-ai părinți?« »Am avut, pe tata îl cheamă Mihăi ear' pe mama Magdalena.« »Unde sunt ei acum?« îl întrebai de nou, el strănse de umeri și zise, că nu știe. »Nu-ți aduci aminte să fi avut vr'un frate?« Atunci se uită lung la mine și începă a plânge. În momentul acesta nu mă mai putui reținea, îl strănsei în brațe, îl sărutai cu foc, și îi spusei, că eu sunt fratele lui. La scena aceasta mișcătoare tu și stăpânul meu de față, ear' celalalt rob, grecul, prorupse și el ca mine într'un plîns nesfîrșit. Atâtea bucurie n'am simțit în toată viața mea,

și multă vreme nu mă putui despărți din brațele fratelui meu. Ziua aceea fu o zi mare în viața mea amară. De aci înainte mă întâlnam mai adese-ori cu frate-meu, mai ales în Dumineci și în sărbători, căci mergeam la biserica grecească ce nu era departe de noi. Acolo se făcea slujbă ca și la noi Români, numai că în limba grecească. Ear' biserica cea mare a Turcilor numită »Moșee« (biserica sf. Sofii) nu are păreche în lumea întreagă, așa e de frumoasă, după-cum ziceau turcii laudându-se cu ea. (Va urma.)

A FORISME

Lingușirea altora nu ne-ar strica, dacă nu ne-am linguși și noi.

*

Meritele ne câștigă lauda dreptilor, și norocul invidia lumii.

*

Mare e prudența, care să știe ascunde.

*

A nu lucra pentru binele națiunii tale, e păcatul cel dintăiu, a-ți părăsi națiunea e păcatul al doilea, păcat de moarte.

*

Nu suferi nici o pată, nici o necurățenie pe inima ta, pe sufletul tău; sufletul tău să cugete pururea românește, inima ta să bată, să simtă numai românește.

*

Nu te întrista, nu-ți perde curagiul, nu despera de soarta ta, de viitorul națiunii tale, până când ea cugetă, simte și lucră, căci până atunci trăește.

regretat ceea ce a făcut și s'a întors înapoi la Timișoara. Aci și-a cumpărat un revolver, și ducându-se în cimiter, s'a împușcat în piept lângă mormântul mamei sale.

Adevărat să fie? În nrul del 4 Iunie n. al ziarului »Petrosény és vidéke« cetim următoarele: În 30 Maiu n. a. c. a fost la școala gr.-cat. din Lupeni examenul de încheiere.

Strangulare. Femeia Büchsenmacherului Bognovski din Orăștie s'a spânzurat astăzi Vineri în casa proprie.

Se duce ori nu se duce Széll? Eată ce întrebare ne-am pus în nrul trecut.

Invitare la petrecerea de vară ce se va arangia Luni în 7/19 Iunie a. c. (a doua zi de Rusalii) în grădina dela calea ferată din Deva.

Invitare la petrecerea de vară ce se va arangia Luni în 7/19 Iunie a. c. (a doua zi de Rusalii) în grădina dela calea ferată din Deva.

Duel între — fete. În Paris a avut loc un duel între două fete, care erau amoresate de un tinăr și nici una nu voia să-l lase celeilalte.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, invitată în Concertul împreunat cu teatru și joc, ce se va aranja Duminecă, la 6/18 Iunie 1899 (ziua sfintelor Rusalii) în sala cea mare dela »Gesellschaftshaus« sub conducerea domnului

Candid Popa, învățător la școala de aplicație a seminarului »Andreian«. O parte a eventualului venit curat este destinată fondului expoziției industriale, ce se va arangia în toamna anului curent. Program. I. Concert.

Răsunare. Locuitorul Ioan Voineasa din Livezeni s'a îndrăgostit în nevasta lui Petru Cîc, Maria Oprean. Aceasta asemenea a iubit mai mult pe Voineasa decât pe bărbatul său.

Societatea meserieșilor rom. din Hațeg arangiază a treia zi de Rusalii, în 20 Iunie 1899 în otelul »Coroana« o petrecere de vară.

O dramă de amor scrie »Patria« că s'a petrecut în 25 n. l. tr. în Paris. Pe când se celebra căsătoria religioasă a dlui Alfonso Vevinos cu d-șoara Gemma Jenyk, una din cele mai frumoase fete, se auzi deodată o detunătură de revolver.

Proces pentru nasul unei împărătese. Înaintea Tribunalului din Akron s'a pertractat acum se luând un proces din cele mai interesante. Causa procesului a fost nasul împărătesei Germaniei.

Omor. Judele Farkas Miklós din Györök a fost Luni noaptea omorât. Mai multi înși s'au năpustit asupra lui, și cu secura i-au tăiat grumazii.

Măță turbată. Mare spaimă a produs în Livezeni zilele acestea o măță turbată, care a mușcat pe stăpânul său Victor Mausak, soția acestuia și încă alți șase oameni.

Etate înaintată. Zilele trecute a murit în Arcansas o femeie de 127 ani. Se zice că cu toate bătrânețele cari le-a ajuns, femeia

a fost în putere până în ciasul din urmă, n'a știut nici când ce e morbul.

Cercul Fekete, care a dat în Orăștie 3 reprezentațiuni, spre deplină mulțumire a publicului, s'a dus acum la Petroșeni.

FEL DE FEL

Un giuvaergiu din Ispahan avea o față numită Smeurica, pe care o iubia foarte mult. Smeurica era cu totul urâtă: cocoșată, chioară și schiloată.

— Mă voi feri cât se poate să fac una ca asta, răspunde el.

— Pentru-ce?

— Pentru-că, dacă ar reda vederea ginerului-meu, mi-ar reda și el pe fiă-mea!

Minte de copil. »Nu-i așa, mamă, că dacă m'oi face mare, apoi capăt guler înalt și nu trebuie să-mi mai spăl grumazii!«

Nevinovație țărăneasă. Țăranul cătră dl cassar dela tren: »Un bilet pentru Sărăcenii!« — Cassarul: »Tour și retour?« — Țăranul: Numai retour; căci doară's dela Sărăcenii!«

POSTA REDACȚIEI.

Dlul I. B. în B. În nrul viitor. Dlul G. R. »Picături în mare« în mare se vor cufinda, dacă nu vă descoperiți numele.

Bibliografie.

A apărut tocmai acuma în editura Librăriei și Tipografiei diecesane din Caransebeș »Balade Poporale« culese de Avram Corcea, preot ort. rom.

Cartea cuprinde, pe 138 de pagine format 8°, pe lângă o prefață, 20 de balade, una mai frumoasă de cât alta.

Amintim între altele pe Iancu Sibiiancu și Ana; apoi pe Mărza și în deosebi pe Novăcești, despre care se cântă în opt balade, și anume: Gruia lui Novac, Novac și Dărvij, Novac și Zina, Turcul și Novăcești, Novac vind pe Gruia, Gruia lui Novac și Zina, Gruia lui Novac și șerpele.

Cele mai multe din baladele despre Novăcești s'au publică acum pentru întâia-ori. Volumul ca executare tipografică s'au presintă foarte elegant, hârtie fină, tipariul frumos, care toate fac onoare Tipografiei și Librăriei diecesane din Caransebeș.

Prețul unui exemplar 80 cr., plus 5 cr. portul postal.

Recomandăm cu toată căldura cartea dlui A. Corcea.

De vânzare la următoarele librării: Librăria și Tipog. diecesană, Caransebeș. Librăria archidiecesană, Sibiu.

Nicolae I. Ciurcu, Brașov. Socecu & Comp., București. Tipografia »Aurora« A. Todoran, Gherla.

A apărut în »Biblioteca Noastră«: **Poftă bună!** Carte de bucate, de Zotti Hodoș. Atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere peste șase sute de rețete, și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă.

Supă și Ciorbe — Assiette — Rasoluri — Sosuri — Legume — Fripturi — Garnituri — Salate — Prăjituri — Torte — Cofeturi și Bomboane — Cremuri și Parfeurii — Inghețate — Dulcețuri și Compoturi — Diferite beuturi etc.

O recomandăm cu toată căldura dnelor române.

Prețul unei broșuri 70 cr., plus 5 cr. porto. Se poate căpeta și la institutul »Minerva« în Orăștie.

»Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele« de Iosif Tăbăcariu și Ilie Turdășan se află de vânzare la institutul tipografic »Minerva« în Orăștie. Prețul de 10 cr. este a se trimite înainte, plus pentru 10 ex. 3 cr. porto, ear' pentru mai puține 2 cr.

Pentru redacție responsabili: Petru P. Barițiu.

ÁRVERÉSI HIRDETMEŊY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrte teszi, hogy az aradi kir. törvénytől 1898. évi 15333 számú végzése következtében Pap Tivadar kbányai ügyvéd által képviselt »Victoria« takarékpénztár javára Orbonas Anna és társai ellen 513 frt. s jár erejéig 1899. évi márczius hó 10-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 536 frtra becsült I. Basa Kornélnál Lunkán egy tehén borjuval.

Mely árverésnek a körösbányai kir. járásbírószág V. 93/2 1899. számú végzése folytán 513 frt kitévelés, ennek 1898. évi október hó 10. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 50 frt 10 kr. bírólag már megállapított költségek erejéig Körösbányán és Lunkán végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközlésére 1899. évi június hó 21-ik napjának délutáni 2 órája Körösbányán és 4 órája Lunkán határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbit ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatalnak mindazok, kik az elérvezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatnik.

Kelt Körösbányán, 1899. évi június hó 4. napján.

Szóllősy János, kir. bírósági végrehajtó.

Un învățăcel.
La subscrisul comerciant din Orăștie se caută un băiat, care să aibă 2—3 clase gimnasiale
ca învățăcel.
Cei-ce pe lângă limba română în vorbire și scriere posed și limbile maghiară și germână vor fi preferiți.
Ioan Lazaroiu, comerciant.
(532) 2—

Anunț.
Subscrisul aduc la cunoștița on. public din Orăștie și giur, că am deschis a doua-ori
FĂURĂRIA
mea în strada cimiterului în casele d-lui I. Nilos, lotar, și mă îmbiu a pregăti tot felul de lucruri aparținătoare acestei măestrii, precum: trăsuri cu federe și simple, caré pentru economie, pluguri și tot felul de reparaturi, cu prețuri moderate.
Rugând on. public să mă onoreze cu comande numeroase, semnez
Cu toată stima
MOISA BUDA,
măestru faur.
(522) 4—4